

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-11-18

Diarienummer 1018/22

Handläggare

Nina Bergman

Telefon: 031-368 01 84

E-post: nina.bergman@stadshuset.goteborg.se

Remiss från Kulturdepartementet - Betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande över remiss av betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44), i enlighet med bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, översänds till kulturdepartementet.

Sammanfattning

Remiss från kulturdepartementet gällande betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44), inkom 2022-09-13 till stadsledningskontoret. Stadens yttrande ska vara departementet tillhanda senast 2022-12-16.

Betänkandet innehåller ett förslag till en nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher. Strategin är i första hand avsedd att användas av statliga aktörer och organisationer som har en roll i genomförandet men kan även inspirera och erbjuda vägledning för beslut inom exempelvis kommunerna.

Stadsledningskontoret ser att den föreslagna nationella strategin kan stödja det arbete som idag pågår inom Göteborgs Stad och bedömer att den har potential att på sikt främja det lokala arbetet. Strategin ligger väl i linje med ett antal av stadens styrande dokument, exempelvis det näringslivstrategiska programmet, kulturprogrammet samt program för besöksnäringens utveckling. Strategin kan även kopplas till det arbete som pågår på regional nivå inom Västra Götalandsregionen.

Sammanfattningsvis bedömer stadsledningskontoret att den nationella strategin kan bidra till att stärka förutsättningarna för företag inom de kulturella och kreativa näringarna och kan skapa positiva effekter på såväl nationell, regional och lokal nivå.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Strategin syftar till att stärka konkurrenskraften hos företag inom kulturella och kreativa branscher genom att undanröja de hinder som dessa företag idag möter för att driva,

utveckla och expandera sin verksamhet. I betänkandet framkommer att strategin under en tioårsperiod bedöms medföra att både sysselsättningen och antalet företag inom den kulturella och kreativa sektorn ökar med 15 procent, vilket i sin tur kan generera ökat underlag till offentlig service.

Enligt betänkandet bedöms förslaget inte ge några direkta konsekvenser för kommunernas kostnader. Vissa föreslagna insatser kan komma att riktas mot kommuner. Detta kan ge staden tillgång till statliga medel men samtidigt medföra kostnader för exempelvis administration och arbetstid.

Strategin kan bidra till att det offentliga kunskap om kulturella och kreativa branscher ökar på ett sätt som gör att framtida näringslivssatsningar och stöd utformas så att företagen i högre grad än förut kan ta del av dessa.

Bedömning ur ekologisk dimension

Strategins förslag för att långsiktigt främja en hållbar utveckling för företagen i de kulturella och kreativa branscherna är utformad på ett sätt så att de bidrar till att uppfylla miljöpolitiska mål och en övergripande hållbar utveckling.

Bedömning ur social dimension

Förslagen påverkar kulturutövande, kulturskapande och allas möjlighet att delta i kulturlivet. Stärkta kulturella och kreativa företag kan bidra till att främja lokal och regional utveckling och konkurrenskraft.

Bilagor

1. Sammanfattning av remiss
2. Kulturnämndens handlingar 2022-10-24 §204
3. Business Region Göteborgs handlingar 2022-10-31 §109
4. Göteborg & Co:s handlingar 2022-11-10 §135
5. Förslag till yttrande till kulturdepartementet

Ärendet

Remiss från kulturdepartementet gällande betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44), inkom 2022-09-13 till stadsledningskontoret med sista svarsdatum 2022-12-16.

Beskrivning av ärendet

Stadsledningskontoret har skickat betänkandet för yttrande till kulturnämnden, styrelsen för Business Region Göteborg AB och styrelsen för Göteborg & Co AB. Göteborg & Co har inhämtat synpunkter från dotterbolagen Got Event AB, Liseberg AB och Göteborgs Stadsteater AB.

Utredningens direktiv

Regeringen beslutade den 3 november 2021 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en samlad nationell strategi med syfte att under den kommande tioårsperioden främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet (dir. 2021:100). Utredaren fick i uppdrag att analysera och identifiera utvecklingsbehov inom sju utpekade områden av betydelse för att uppfylla målen för strategin, bland annat samverkan mellan relevanta aktörer, offentliga stödinsatser, kapitalförsörjning, offentliga stödinsatser, platsutveckling och synergier med besöksnäringen. Utredaren fick även i uppdrag att identifiera eventuella ytterligare områden med påverkan på de kulturella och kreativa näringarna som är i behov av utveckling, ge förslag på aktörer som ska ansvara för uppföljning och göra en tydlig prioritering bland de förslag som lämnas. Regeringen har avgränsat utredningens arbete från att föreslå författningsändringar och från att analysera skattefrågor. Enligt direktivet skulle uppdraget redovisas senast den 31 maj 2022. Efter beslut om nytt tilläggsdirektiv förlängdes utredningstiden till den 5 augusti 2022 (dir. 2022:21).

Utredningens arbete

För att möjliggöra uppfyllelsen av direktivets målsättningar har utredningen bland annat hämtat in och analyserat rapporter, studier och forskning samt gjort regionala studiebesök, konferenser, rundabordssamtal, intervjuer med branschorganisationer och aktörer, expertgruppsmöten och workshoppar där bland annat Business Region Göteborg (BRG) medverkat. Utredningen har även tagit emot ett stort antal skriftliga inspel från myndigheter, organisationer, centrubildningar, intresseorganisationer och företag.

På grund av kort utredningstid har det kommunala perspektivet inhämtats genom att Sveriges 21 regioner tillfrågats om det kommunala strategiska arbetet kring kulturella och kreativa näringar i respektive region. Enligt regionerna är det ovanligt att kommunerna har egna strategier som specifikt inriktar sig på kulturella och kreativa näringar. Ett mönster är att några enstaka, större kommuner har detta eller att flera kommuner går samman och jobbar kommunöverskridande.

Betänkandet

Betänkandet innehåller ett förslag till en nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher. Strategin ska användas av statliga aktörer och organisationer med statligt uppdrag och/eller statlig grundfinansiering och som har en roll i genomförandet av strategin. Strategin är tänkt att inspirera och erbjuda vägledning för beslut om offentliga insatser inom alla samhällsnivåer, däribland

regioner, kommuner och Sametinget. Företag, branschorganisationer, civilsamhällets organisationer och andra som vill samverka med det offentliga på olika nivåer kan använda strategin som stöd. Nedan beskrivs strategin översiktligt.

Nationell strategi

Förslaget handlar huvudsakligen om ett ramverk för att möjliggöra ett effektivare statligt arbete under tio år, med ökade synergier inom befintliga system, för att främja företag i kulturella och kreativa branscher. Strategin skär främst över tre områden: kultur- och mediepolitik, närings- och exportpolitik samt regional utvecklingspolitik. I betänkandet görs bedömningen att det finns stor potential för hållbar samhällsutveckling i att stödja företag inom kulturella och kreativa branscher till ökad tillväxt och kulturell produktion. En förutsättning för att denna potential ska kunna infrias med god effekt är att staten undanröjer hinder som dessa företag möter och som i hög grad kräver specifikt anpassade lösningar inom kultur-, närings- och exportfrämjandet. Både politik och företag behöver förhålla sig till en hög förändringstakt, inte minst kring konkurrenskraften i en global kontext.

Ett beslut om att anta förslaget om nationell strategi beräknas inte i sig medföra några större övergripande kostnadsökningar. Åtgärder avseende kapitalförsörjning och innovationsstöd till företag bör främst ske genom befintliga medel.

Strategins utgångspunkter

Den nationella strategin har sin grund i ett antal utgångspunkter. Grundläggande är att kulturella och kreativa branscher bidrar till att nå flera olika politiska mål samtidigt. Ju bättre främjande staten designar för företagen, desto större blir effekterna av företagens verksamheter i det omgivande samhället. Företagen möter idag en rad strukturella hinder för att utveckla sin verksamhet. De verktyg som används för att generellt främja näringsliv och kulturliv möter sällan de kulturella och kreativa företagens specifika behov. Det statliga främjandet behöver således bättre anpassade och nya verktyg samt ökad kunskap om kulturell och kreativ produktion. Det är viktigt att statens främjande följer med och anpassas till den snabba förändringstakten så att Sverige bibehåller sin position som framgångsrik kreativ nation.

De kulturella och kreativa branscherna rymmer företag med olika drivkrafter och utvecklingsbehov. En och samma modell för främjande fungerar inte för alla kulturella och kreativa företag utan modellerna behöver anpassas efter företagens skilda förutsättningar. Anpassning behöver även ske utifrån förändrade marknadsförutsättningar med nya digitala affärs-, produktions- och distributionsmodeller.

Offentliga kulturstöd kan ofta ge synergieffekter inom andra politikområden, som näringspolitik, eftersom de också kan gynna företagens långsiktiga utveckling. Logiken kring exportmognad hos kulturella och kreativa företag skiljer sig från de flesta andra branscher. Kulturella och kreativa företag har i genomsnitt en större vilja att växa än företag i andra branscher. Strategins utgångspunkt är att designa bättre främjande för företagen vilket också kan leda till en framtid där den kulturella hållbarheten i samhället ökar.

Strategins vision och mål

Strategin har en vision, med företagen i centrum: De kulturella och kreativa branscherna utgör en självklar del av svensk ekonomi med resilienta företag i ett dynamiskt kultur- och näringsliv som fortsätter att producera innehåll i världsklass, skapar jobb, och bidrar

till kulturell, social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i hela Sverige och resten av världen.

Strategin har två övergripande mål:

1. Staten ska forma ett mer ändamålsenligt och effektivt främjande av företag i de kulturella och kreativa branscherna där olika statliga system går i takt och synergier uppstår i statens arbete.
2. Staten ska stimulera en långsiktigt hållbar utveckling av företag i de kulturella och kreativa branscherna i hela Sverige.

Strategiska prioriteringar

Strategin lyfter sex strategiska prioriteringar där det finns tydliga behov av utveckling för att främja företagen. Inom dessa områden ska insatser genomföras under en tioårsperiod. Inom varje område finns målsättningar för vad som ska uppnås och följas upp. Inom respektive område beskrivs behov av utveckling för företag i olika företagsgrupper och av ett utvecklat främjande. I slutet av strategin finns en bilaga med förslag på insatser under varje strategisk prioritering. Insatserna listas utan inbördes ordning och förteckningen är inte fullständig utan syftar endast till att ge förslag och exempel. De sex strategiska områdena är:

1. Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan
2. Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd
3. Långsiktigt och snabbt på upphovsrättens marknad
4. Export, internationalisering och värdeskapande utomlands
5. Hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning för alla
6. Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom).

Ovanstående strategiska prioriteringar återspeglar och balanserar olika behov av utveckling som företrädare för kulturella och kreativa branscher, Sveriges regioner och Sametinget har uttalat är angelägna för området. Prioriteringarna är formade med hänsyn till megatrender och aktuell utveckling i omvärlden; till exempel effekterna av klimatförändringarna, fortsatt framväxt av ett kunskapssamhälle, teknologisk utveckling, effekterna av ett nytt säkerhetspolitiskt läge och återstarten efter covid-19-pandemin. Prioriteringarna ligger väl i linje med EU:s motsvarande strategi för kulturella och kreativa branscher från år 2022. Nedan följer ett urval av kortfattade beskrivningar eller exempel hämtade från respektive strategi.

1. Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan

Den strategiska prioriteringen Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan är central i betänkandet och genomförandet av den är en grundförutsättning för att kunna genomföra övriga prioriteringar i strategin. Närings-, kultur- och utrikesdepartementen är särskilt berörda, men även finans-, justitie- och infrastrukturdepartementen eftersom det finns betydande strategisk påverkan för Sverige i frågor om samhällsbyggnad, immaterialrätt och digitalisering.

2. Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd

För kulturella och kreativa företag är svag tillgång till lån, krediter och externt ägarkapital ett av de främsta tillväxthindren. Mot denna bakgrund bedöms det finnas ett behov av tillgång till rådgivning om företagande och tillväxt. Formerna för rådgivningen behöver

utvecklas och anpassas till de kulturella och kreativa företagens förutsättningar och tillgången till kapitalförsörjning för tillväxt behöver ökas.

3. Långsiktigt och snabbt på upphovsrättens marknad

Den digitala utvecklingen ger upphov till helt nya affärsmodeller, distributionskanaler och värdekedjor för företagen att navigera i och förhålla sig till. Det bedöms finnas ett särskilt behov av att stärka kunskap och förmågor kring upphovsrätters innebörd, värde och deras hantering, inom såväl det offentliga som bland de kulturella och kreativa företagen. Den kanske viktigaste insatsen för statens insatser handlar följaktligen om att löpande följa och kontinuerligt skapa anpassningar för en balanserad upphovsrättslig marknad. Statens främjarmyndigheter behöver även höja kunskapen kring hur ny teknik fungerar, vilka affärsmodeller den ger upphov till och hur värden skapas i företagen inom kulturella och kreativa branscher i syfte att kunna göra anpassningar av stöd och insatser för att möta företagens behov.

4. Export, internationalisering och värdeskapande utomlands

Företag inom kulturella och kreativa branscher nås inte av företagsstöd, lån och exportrådgivning i samma omfattning som andra branscher, vilket begränsar potentialen för tillväxt. Det gäller inte minst mikro- till små företag med globala tillväxtambitioner. De kulturella och kreativa företagen ser i mindre utsträckning än genomsnittet sin huvudsakliga marknad som lokal eller regional utan snarare som internationell eller nationell. Generellt råder ett kunskapsglapp och företagen behöver ökade kunskaper om att göra affärer internationellt, främjarna behöver kunskap om företagens produktionsmönster. Kommande uppdateringar av regeringens export- och investeringsstrategi bör ha ett tydligare fokus på insatser som främjar, underlättar och stödjer de kulturella och kreativa branschernas internationalisering och export utomlands.

5. Hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning för alla

Det finns behov av att stärka resiliensen bland kulturella och kreativa företag för att de ska kunna fungera långsiktigt hållbart. Socialförsäkringssystem och arbetslöshetsförsäkring behöver anpassas utifrån företagarnas villkor, liksom kriterier för särskilda stöd vid exempelvis pandemier. Det finns också behov av att bättre ta tillvara potentialen i inkludering och mångfald för ökad social och ekonomisk hållbarhet. Den kulturella och kreativa sektorn har hög förändringstakt och verksamma inom kulturella och kreativa branscher behöver kunna röra sig mellan olika branscher och ha en beredskap att utveckla sin kompetens. Omvärldsförändringar som till exempel den snabba teknikutvecklingen, den gröna omställningen och osäkra arbetsvillkor driver på behovet att förbättra systemen för livslångt lärande och kompetensutveckling för yrkesverksamma. Bland kulturella och kreativa företag i regionerna efterfrågas främst kunskapsuppbyggnad gällande företagande, affärsutveckling och immaterialrätt.

6. Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom).

En viktig del i arbetet med platsutveckling handlar om finansiering vilket kräver att näringslivet och det offentliga tänker i nya banor och arbetar tillsammans. Detta väcker i sin tur frågor som ibland kräver hantering inom ramen för EU:s statsstödsregler eller lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Fler offentliga aktörer skulle kunna främja initiativ som gör att invånare och besökare i högre grad nyttjar kulturella och kreativa resurser, vilket kan stärka tillväxt och utveckling. En målsättning är att nationella myndigheter ska stöda framtagande av lokala och regionala strategier för att främja

kulturella och kreativa företag ur ett platsperspektiv, som även tar vara på företagens betydelse för platsen, genom kunskapsstöd och utvecklingsmedel.

Sammanfattning av synpunkter från stadens nämnder och styrelser

Nedan följer en sammanfattning av inkomna synpunkter från stadens remissinstanser. Samtliga yttranden finns i sin helhet i bilagorna 2–4.

Kulturnämnden

Kulturnämnden tillstyrker betänkandet då strategins övergripande mål går i linje med och förstärker önskad utveckling på lokal nivå. Nämnden bedömer vidare att strategin på sikt kan ge företag inom kulturella och kreativa branscher i hela landet förbättrade förutsättningar, vilket bedöms kunna leda till positiva effekter på lokal nivå. Nämnden bedömer att strategin på sikt kan ge förbättrade förutsättningar för företag inom kulturella och kreativa branscher i hela landet, vilket kan medföra positiva effekter på lokal nivå.

Nämnden lyfter att om strategin ska vara vägledande för kommunernas arbete under den tioårsperiod som utredningen föreslår, så är det viktigt att framåt tydliggöra kopplingen mellan de insatser som föreslås på statlig nivå och kommunernas arbete för att främja och stärka villkoren för företagande inom de kulturella och kreativa branscherna som drivkraft för hållbar utveckling i samhället.

På lokal nivå arbetar Göteborgs Stad inom flera av strategins prioriterade områden inom ramen för exempelvis Göteborgs Stads kulturprogram, program för besöksnäringens utveckling och det näringslivsstrategiska programmet.

Business Region Göteborg (BRG)

Styrelsen ser att utredningens förslag gynnar de kreativa och kulturella näringarna och tillstyrker strategin ”Kreativa Sverige” med följande kommentarer på viktiga fokusområden.

- Det är viktigt att hålla isär de olika företagen inom branscherna och förstå att behoven är olika beroende på storlek och erfarenhet. Många av soloföretagarna behöver strukturellt stöd i själva företagandet.
- BRG anser att man bör verka för den tvärpolitiska innebörden i strategin, avgörande är att fler departement bär ansvar och arbetar för strategins utveckling under de kommande 10 åren.
- BRG anser att man bör lägga tid på att definiera branscherna så att mätning och utveckling är möjlig. (SNI kodning)
- BRG anser att man bör verka för att företagsutbildning finns med i kulturella och kreativa utbildningar. Baskunskap i företagande skulle underlätta branschernas framtid.

Göteborg & Co

Bolagen i kluster Turism, kultur och evenemang ser mycket positivt på utredningens bredd och omfattning och ställer sig positiva till att tillstyrka analyserna, beskrivningarna och förslagen i betänkandet. Betänkandets två övergripande mål i strategin är att staten ska forma ett mer ändamålsenligt och effektivt främjande av företag i de kulturella och kreativa branscherna där olika statliga system går i takt och synergier uppstår i statens arbete, samt att staten ska stimulera en långsiktigt hållbar utveckling av företag i de

kulturella och kreativa branscherna i hela Sverige. Bolagen i TKE-klustret bedömer att dessa två övergripande mål förstärker det arbete som pågår i Göteborgs Stad inom exempelvis det kommande destinationsutvecklingsprogrammet och handlingsplanen för kulturprogrammet, det befintliga näringslivsstrategiska programmet samt i det arbete som pågår på regional nivå inom VGR. Om utredningsbetänkandets förslag genomförs är det TKE-klustrets bedömning att detta även kommer att få positiva effekter på såväl regional som lokal nivå.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret ser, i likhet med kulturnämnden, BRG samt Göteborg & Co, positivt på betänkandet och dess förslag till nationell strategi. Utredningen har efter dialog med branschen och berörda organisationer presenterat en strategi som på sikt kan ge företag inom de kulturella och kreativa näringarna förbättrade förutsättningar.

Det är viktigt att statens främjande insatser anpassas till de kulturella och kreativa näringarna, men även tar hänsyn till hur behov och förutsättningar varierar mellan olika företag inom branschen. Företagens behov är inte homogena utan skiljer sig åt beroende på exempelvis verksamhetens storlek och inriktning. Inom många mindre kulturella och kreativa företag saknas baskunskaper i exempelvis företagande, vilket är ett område där det kan behövas strukturellt stöd. Stadsledningskontoret noterar även att kulturella och kreativa branscher saknar huvudgruppering i systemet för näringsgrensindelning (SNI). En sådan indelning hade varit önskvärd då det skulle medföra ökade möjligheter till statistikuttag och mätning och därmed kunnat främja branschens utveckling. Det statliga främjandet behöver vidare följa med den snabba förändringstakt som råder för att ge företagen goda förutsättningar att utvecklas och vara internationellt konkurrenskraftiga.

Strategin är i första hand avsedd att användas av statliga aktörer och organisationer som har en roll i genomförandet men kan även inspirera och erbjuda vägledning för beslut inom exempelvis kommunerna. Strategin omfattar främst tre politikområden: kultur- och mediepolitik, närings- och exportpolitik samt regional utvecklingspolitik och det kan vara en framgångsfaktor att ta fasta på det tvärssektoriella perspektivet genom att inkludera fler departement i arbetet med strategin de kommande 10 åren. Det är även viktigt att framåt tydliggöra kopplingen mellan de insatser som föreslås på statlig nivå och arbetet på regional och kommunal nivå. Stadsledningskontoret ser att den föreslagna nationella strategin kan stödja det arbete som idag pågår inom Göteborgs Stad och bedömer att den har potential att på sikt främja det lokala arbetet. Vidare ligger strategin väl i linje med ett antal av stadens styrande dokument, exempelvis det näringslivsstrategiska programmet, kulturprogrammet samt program för besöksnäringens utveckling. Strategin kan även kopplas till det arbete som pågår på regional nivå inom Västra Götalandsregionen. Sammanfattningsvis bedömer stadsledningskontoret att den nationella strategin kan bidra till att stärka förutsättningarna för företag inom de kulturella och kreativa näringarna och kan skapa positiva effekter på såväl nationell, regional och lokal nivå.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Sammanfattning av Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44)

Betänkandet innehåller ett förslag till en nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher. En tiondel av Sveriges alla företag finns i de kulturella och kreativa branscherna, och de sysselsätter cirka 190 000 personer. De har under flera år haft en hög och ihållande tillväxt; deras samlade förädlingsvärde ökade med 11 procent 2010–2016 medan antalet företag i branscherna ökade med 13 procent. Kulturella och kreativa privata företag och företagare är viktiga även för kulturlivet, bland annat för att kulturlivet till största delen är dominerat av sådana företag. I betänkandet görs bedömningen att det finns fortsatt stor potential för hållbar samhällsutveckling i att stödja företag inom kulturella och kreativa branscher till ökad tillväxt och kulturell produktion. För att denna potential ska kunna infrias med god effekt behöver staten undanröja en lång rad hinder som dessa företag möter och som i hög grad kräver specifikt anpassade lösningar inom bland annat kultur-, närings- och exportfrämjandet. Både politik och företag behöver också förhålla sig till en hög förändringstakt, inte minst kring konkurrenskraften i en global kontext.

Strategin har en vision, med företagen i centrum:

”De kulturella och kreativa branscherna utgör en självklar del av svensk ekonomi med resilienta företag i ett dynamiskt kultur- och näringsliv som fortsätter att producera innehåll i världsklass, skapar jobb, och bidrar till kulturell, social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i hela Sverige och resten av världen.”

Det finns två övergripande mål för strategin:

- Staten ska forma ett mer ändamålsenligt och effektivt främjande av företag i de kulturella och kreativa branscherna där olika statliga system går i takt och synergier uppstår i statens arbete.
- Staten ska stimulera en långsiktigt hållbar utveckling av företag i de kulturella och kreativa branscherna i hela Sverige.

Förslaget är att genomförandet under tio år ska ske fokuserat i sex prioriterade strategiska områden, med målsättningar per område för vad som ska uppnås och följas upp. Inom respektive prioritering beskrivs behov av utveckling för företag i olika företagsgrupper och av ett utvecklat främjande. I slutet av strategin finns en bilaga med förslag på insatser under varje strategisk prioritering. De sex strategiska områdena är:

1. Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan
2. Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd
3. Långsiktigt och snabbt på upphovsrättens marknad
4. Export, internationalisering och värdeskapande utomlands
5. Hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning för alla

6. Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom).

De sex prioriteringarna återspeglar och balanserar olika behov av utveckling som företrädare för kulturella och kreativa branscher, för Sveriges regioner och Sametinget har uttalat är angelägna för området. De är dessutom formade med hänsyn till megatrender och aktuell utveckling i omvärlden, exempelvis effekterna av klimatförändringar, fortsatt framväxt av ett kunskapssamhälle, teknologisk utveckling, effekterna av ett nytt säkerhetspolitiskt läge och återstarten efter covid-19-pandemin. Prioriteringarna ligger även väl i linje med EU:s motsvarande strategi för kulturella och kreativa branscher från år 2022.

Strategin ska användas av statliga aktörer och organisationer med statligt uppdrag och/eller statlig grundfinansiering och som har en roll i genomförandet av strategin. Strategin är tänkt att inspirera och erbjuda vägledning för beslut om offentliga insatser inom alla samhällsnivåer, däribland regioner, kommuner och Sametinget. Företag, branschorganisationer, civilsamhällets organisationer och andra som vill samverka med det offentliga på olika nivåer kan använda strategin som stöd.

Den strategiska prioriteringen Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan är central och genomförandet av den är en grundförutsättning för att kunna genomföra övriga prioriteringar i strategin. Närings-, kultur- och utrikesdepartementen är särskilt berörda, men även finans-, justitie- och infrastrukturdepartementen eftersom det finns betydande strategisk påverkan för Sverige i frågor om samhällsbyggnad, immaterialrätt och digitalisering. Därför föreslås i strategin att en interdepartemental grupp tillskapas för att koordinera och utveckla arbetet på övergripande nivå.

Ett beslut om att anta förslaget om nationell strategi beräknas inte i sig medföra några större övergripande kostnadsökningar. Förslaget handlar huvudsakligen om ett ramverk för att möjliggöra ett effektivare statligt arbete under tio år, med ökade synergier inom befintliga system, för att främja företag i kulturella och kreativa branscher. Åtgärder avseende kapitalförsörjning och innovationsstöd till företag bör främst ske genom befintliga medel.

Regeringen har avgränsat utredningens arbete från att föreslå författningsändringar och från att analysera skattefrågor. Betänkandet lyfter dock att flera branschorganisationer har pekat på tydliga utvecklingsbehov kopplade till skattefrågor och redovisning. Det kan därför finnas skäl för regeringen att framgent utreda och analysera hinder kopplade till skattefrågor som kulturella och kreativa företag möter.

Yttrande till kommunstyrelsen över kulturdepartementets betänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44)

§ 204, 0704/22

Avdelningschef Sofia Lubian lämnar muntlig information i ärendet. Presentationen som visas läggs i appen Netpublicator.

Beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden tillstyrker kulturdepartementets betänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44).
2. Kulturnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som eget yttrande.

Handling

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande 2022-09-27.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen.

Dag för justering

2022-10-31

**Utdrag ur protokoll
Kulturnämnden**

Sammanträdesdatum: <!sammanträdesdatum>

Vid protokollet

Sekreterare

Stina Borrman

Ordförande

Ann Catrine Fogelgren

Justerande

Grith Fjeldmose

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-09-27

Diarienummer 0704/22

Handläggare

Åsa Nohlström/Kultur/GBGStad

Telefon: 031-368 32 04

E-post: asa.nohlstrom@kultur.goteborg.se

Yttrande remiss från kulturdepartementet Betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44)

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden tillstyrker kulturdepartementets betänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44).
2. Kulturnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som eget yttrande.

Sammanfattning

I remissen från kulturdepartementet - Betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44) - vill regeringen ha synpunkter. Kommunstyrelsen har översänt ärendet till kulturnämnden, Göteborg & Co samt Business Region Göteborg för yttrande.

Betänkandet omfattar den statliga politiken över en framtida tioårsperiod och innehåller huvudsakligen ett förslag till nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher. Betänkandets viktigaste medskick är att hantera en statlig grundstruktur för företag inom kulturella och kreativa branscher, med fastställande av nationell strategi, inrättande av ett nationellt samordningskontor, nya och tydligare uppdrag för främjandeaktörer samt en översyn av regler och stödsystem.

Strategin omfattar statlig nivå, men är också tänkt att kunna inspirera och erbjuda vägledning för beslut om offentliga insatser inom alla samhällsnivåer, däribland regioner, kommuner och Sametinget.

Förslaget ger inga direkta konsekvenser för regioners, kommuners eller Sametingets kostnader. Emellertid kan vissa av de föreslagna statliga insatserna inom strategin riktas mot regioner, kommuner och Sametinget, exempelvis kring kunskapsuppbyggnad. Dessa aktörer kan därför få kostnader för administration och arbetstid, i den mån de vill ta del av insatserna, men samtidigt få tillgång till statliga medel för verksamhetsutveckling. Förslaget förväntas ge ökade skatteintäkter i hela landet genom fler expansiva företag

som omsätter mer pengar, och ger kringeffekter i den lokala ekonomin genom att exempelvis bidra till ökad kulturturism.

Betänkandet Kreativa Sverige! lyfter värdet av att statlig, regional och kommunal nivå i hela landet samverkar. Förvaltningen bedömer att förslaget om den statliga strategin går i linje med den önskvärda utveckling som också ska ske inom Göteborgs Stad.

Målsättningar som berör företag inom kulturella och kreativa branscher återkommer bland annat inom Göteborgs Stads kulturprogram, näringslivsstrategiska program och program för besöksnäringens utveckling. Förvaltningen föreslår därför att kulturnämnden tillstyrker betänkandet Kreativa Sverige!.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kulturförvaltningen kan inte utläsa några ekonomiska konsekvenser på kort sikt för den kommunala nivån som kan väntas av betänkandet.

Betänkandet påvisar dock att företag inom kulturella och kreativa branscher inte har tillräckliga statliga stöd för att kunna växla ut sin fulla potential. Förvaltningen bedömer att det påverkar de kulturella och kreativa branscherna med en negativ inverkan också på lokal nivå.

Betänkandet påtalar en brist på kunskap om de kulturella och kreativa branschernas bidrag till näringslivet, vilket kan ha en avgörande, negativ påverkan på kommunens ekonomi. De kulturella och kreativa branscherna bidrar till Sveriges samlade varuexport med över 20 miljarder och med över 3 procent till BNP.

Samverkan över politikområden på statlig nivå bedöms på längre sikt stärka kulturella och kreativa branscher även på lokal nivå.

Stärkta förutsättningar bedöms också inverka positivt på invånarnas och stadens ekonomiska situation på lång sikt, men de direkta konsekvenserna kan ej bedömas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Betänkandets sex strategiområden är formade med hänsyn till megatrender och aktuell utveckling i omvärlden; till exempel effekterna av klimatförändringarna.

Direkta och indirekta konsekvenser av betänkandes stärkta förutsättningar för företag inom kulturella och kreativa branscher och hur de inverkar på stadens ekologi på olika tidshorisonter kan förvaltningen inte bedöma.

Bedömning ur social dimension

Den statliga förstärkning som betänkandet föreslår påverkar i första hand företag inom de kulturella och kreativa branscherna. En stärkt kulturbransch kan bidra till att skapa ett ökat utbud och erbjuda ökad tillgång till kultur. Förvaltningen bedömer att kulturens effekter och de sociala värdena på sikt kan stärkas på lokal nivå genom en stärkt kulturell och kreativ bransch.

Bilaga

1. Kulturdepartementets betänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44).

Expedieras till
Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen har den 23 september 2022 översänt betänkandet Kreativa Sverige! på remiss till kulturnämnden. Yttrande ska lämnas senast den 11 november 2022. Övriga remissinstanser inom staden är Göteborg & Co och Business Region Göteborg.

Beskrivning av ärendet

Regeringen beslutade den 3 november 2021 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en samlad nationell strategi med syfte att under den kommande tioårsperioden främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet (dir. 2021:100).

Utredaren fick i uppdrag att analysera och identifiera utvecklingsbehov inom sju utpekade områden av betydelse för att uppfylla målen för strategin, bland annat samverka mellan relevanta aktörer, offentliga stödinsatser, kapitalförsörjning, platsutveckling och synergier med besöksnäringen. Utredaren fick även i uppdrag att identifiera eventuella ytterligare områden med påverkan på de kulturella och kreativa näringarna som är i behov av utveckling, ge förslag på aktörer som ska ansvara för uppföljning och göra en tydlig prioritering bland de förslag som lämnas.

Utredningen har antagit namnet Kreativa Sverige! (Ku 2021:03). Nytt tilläggsdirektiv förlängde utredningstiden till den 5 augusti 2022 (dir. 2022:21).

Visionen för Kreativa Sverige! har företagen i centrum. De kulturella och kreativa branscherna utgör en självklar del av svensk ekonomi med resilienta företag i ett dynamiskt kultur- och näringsliv som fortsätter att producera innehåll i världsklass, skapar jobb, och bidrar till kulturell, social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i hela Sverige och resten av världen.

En tiondel av Sveriges alla företag finns i de kulturella och kreativa branscherna, och de sysselsätter cirka 190 000 personer. De har under flera år haft en hög och ihållande tillväxt; deras samlade förädlingsvärde ökade med 11 procent 2010–2016 medan antalet företag i branscherna ökade med 13 procent. Kulturella och kreativa privata företag och företagare är viktiga även för kulturlivet, bland annat för att kulturlivet till största delen utgörs av sådana företag.

Den nationella strategins utgångspunkter är flera. Kulturella och kreativa branscher bidrar till att nå flera och olika politiska mål. Det finns olika drivkrafter och skilda behov hos företagen inom de kulturella och kreativa branscherna. Det statliga främjandet för företag inom kulturella och kreativa branscher behöver anpassas. Det finns större hinder för företag inom kulturella och kreativa branscher än för genomsnittet företag och det finns också behov av att öka kunskapen om kulturella och kreativa branschers effekter, både hos aktörerna och statliga aktörer. Det finns också en annan logik kring exportmognad hos företag inom kulturella och kreativa branscher än för genomsnittet företag. Det råder större vilja hos företag inom kulturella och kreativa branscher för tillväxt/expansion än för genomsnittet företag. Bättre designade statliga främjandeinsatser skulle öka den kulturella hållbarheten i samhället på sikt.

Betänkandet bedömer att det finns stor potential för en hållbar samhällsutveckling genom att stödja företag inom kulturella och kreativa branscher till ökad tillväxt och kulturell produktion. Men för att den ska kunna infrias med god effekt menar betänkandet att

staten behöver undanröja en rad hinder som dessa företag möter och som i hög grad kräver specifikt anpassade lösningar inom kultur-, närings- och exportfrämjande. Betänkandet pekar på att både politik och företag behöver förhålla sig till en hög förändringstakt, inte minst gällande konkurrenskraften i en global kontext.

Betänkandets förslag till strategi ger förslag på operativ politisk riktning på statlig nivå genom hänsyn till olika politikområden, omvärldsförändringar, och att kulturella och kreativa branscher är en outnyttjad potential. De offentliga systemen bör gå i takt med tvärpolitiska ansvar som ger synergier med möjligheter för att uppnå näringspolitiska och utrikespolitiska mål ihop med kulturpolitiska mål och insatser samt grön omställning och social hållbarhet.

Strategin skär främst över tre områden: kultur- och mediepolitik, närings- och exportpolitik samt regional utvecklingspolitik. Betänkandet Kreativa Sverige! omfattar politikområden på statlig nivå. Avstämningar under betänkandes framtagande har skett med regioner men inte kommuner.

Förslaget är att genomförandet under tio år ska ske fokuserat i sex prioriterade strategiska områden, med målsättningar per område för vad som ska uppnås och följas upp. Inom respektive prioritering beskrivs behov av utveckling för företag i olika företagsgrupper och av ett utvecklat främjande. Till strategin finns en bilaga med förslag på insatser under varje strategisk prioritering. De sex strategiska områdena är:

1. Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan
2. Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd
3. Långsiktigt och snabbt på upphovsrättens marknad
4. Export, internationalisering och värdeskapande utomlands
5. Hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning för alla
6. Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom).

De sex prioriteringarna återspeglar och balanserar olika behov av utveckling som företrädare för kulturella och kreativa branscher, Sveriges regioner och Sametinget har uttalat är angelägna för området. Prioriteringarna är formade med hänsyn till megatrender och aktuell utveckling i omvärlden; till exempel effekterna av klimatförändringarna, fortsatt framväxt av ett kunskapssamhälle, teknologisk utveckling, effekterna av ett nytt säkerhetspolitiskt läge och återstarten efter covid-19-pandemin. Prioriteringarna ligger även väl i linje med EU:s motsvarande strategi för kulturella och kreativa branscher från år 2022.

Den strategiska prioriteringen Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan är central i betänkandet och genomförandet av den är en grundförutsättning för att kunna genomföra övriga prioriteringar i strategin. Närings-, kultur- och utrikesdepartementen är särskilt berörda, men även finans-, justitie- och infrastrukturdepartementen eftersom det finns betydande strategisk påverkan för Sverige i frågor om samhällsbyggnad, immaterialrätt och digitalisering.

Regeringen har avgränsat utredningens arbete från att föreslå författningsändringar och från att analysera skattefrågor. I yttrandet över remissen ingår inte att lämna synpunkter på frågor som rör skatt.

Förvaltningens beredning av ärendet

Förvaltningen har skyndsamt hanterat ärendet då svarstiden varit kort. Ingen dialog har därför förts med företag inom kulturella och kreativa branscher.

Förvaltningens bedömning

Betänkandets förslag till strategi har två övergripande mål; att staten ska forma ett mer ändamålsenligt och effektivt främjande av företag i de kulturella och kreativa branscherna där olika statliga system går i takt och synergier uppstår i statens arbete, samt att staten ska stimulera en långsiktigt hållbar utveckling av företag i de kulturella och kreativa branscherna i hela Sverige. Kulturförvaltningen bedömer att dessa två övergripande mål går i linje med och förstärker önskad utveckling på lokal nivå.

Förvaltningen bedömer också att strategin på sikt kan ge bättre förutsättningar än tidigare för företag inom kulturella och kreativa branscher i hela landet och därigenom bedöms positiva effekter kunna ske på lokal nivå. Förvaltningen föreslår därför att betänkandet tillstyrks.

Om strategin skall vara vägledande för kommunernas arbete under den tioårsperiod som utredningen föreslår, så är det viktigt att framåt tydliggöra kopplingen mellan de insatser som föreslås på statlig nivå och kommunernas arbete för att främja och stärka villkoren för företagande inom de kulturella och kreativa branscherna som drivkraft för hållbar utveckling i samhället.

De strategiområden betänkandet relaterar till avseende kulturnämndens grunduppdrag – det kommunala ändamålet, nämndens verksamhetsområde och uppgifter samt samverkan – är i första hand inom fyra av de sex strategiområdena. Dessa är: Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan, Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd, Hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning för alla samt Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom).

På lokal nivå arbetar Göteborgs Stad tillsammans inom dessa områden med gemensamma målsättningar exempelvis inom Göteborgs Stads kulturprogram, program för besöksnäringens utveckling och det näringslivsstrategiska programmet.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Sofia Lubian

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Stab, kultur- och samhällsutveckling

Utdrag ur protokoll fört vid styrelsesammanträde vid Business Region Göteborg 2022-10-31.

§ 109 Remiss Betänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher

Johan Larsson presenterade förslaget till att ta fram en nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher.

Styrelsen i Business Region Göteborg beslutade att,

Tillstyrka förslaget till yttrande.

Rätt utdraget intygar:

.....
Jessica Nilsson
VD-assistent
Business Region Göteborg AB

Beslutsunderlag

Styrelsen 2022-10-31

Ärende/Paragraf:

Handläggare: Johan Larsson - KKN

Telefon: 0705-236529

E-post: johan.larsson@businessregion.se

1. Remissvar på "Kreativa Sverige" – En Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher

Förslag till beslut

Vi föreslår att styrelsen tillstyrker strategin "Kreativa Sverige" med följande kommentarer på viktiga fokusområden:

- Det är viktigt att hålla isär de olika företagen inom branscherna, förstå att behoven är olika beroende på storlek och erfarenhet. Många av soloföretagarna behöver strukturellt stöd i själva företagandet.
- BRG anser att man bör verka för den tvärpolitiska innebörden i strategin, avgörande är att fler departement bär ansvar och arbetar för strategins utveckling under de kommande 10 åren.
- BRG anser att man bör lägga tid på att definiera branscherna så att mätning och utveckling är möjlig. (SNI kodnig)
- BRG anser att man bör verka för att företagsutbildning finns med i kulturella och kreativa utbildningar. Baskunskap i företagande skulle underlätta branscherna framtid.

Sammanfattning

En särskild utredning har tillsatts för att ge ett förslag på en samlad nationell strategi med syfte att främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet under den kommande tioårsperioden.

Utredningen föreslår mål för arbetet med att främja och utveckla Kulturella och Kreativa Näringar (KKN). Den har analyserat och identifierat utvecklingsbehov inom olika områden, bland annat samverkan mellan relevanta aktörer, kapitalförsörjning och offentliga stödinsatser, samt internationalisering och export. Den har också identifierat ytterligare områden med påverkan på de kulturella och kreativa näringarna som är i behov av utveckling. Den lämnar förslag på åtgärder inom dessa områden och gör en tydlig prioritering bland de förslag som lämnas. Utredningen ger också förslag till en plan för hur strategin ska följas upp och vilken aktör som ska ansvara för uppföljningen.

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Östra Hamngatan 5, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

Utredningen pekar på behovet av bättre stöd och rådgivning för företagare inom kultur. Det handlar om att utbilda rådgivare så att de förstår hur konstnärer och kreatörer och andra i de här branscherna jobbar och får inkomster. Det handlar även om att ha möjlighet att få del av lån eller innovationsstöd. Utredningen förslår också statliga medel för grön omställning, särskilt till energi i servrar, mode och textil, evenemang och transporter. Utredningen pekar också på att kulturella och kreativa näringar handlar både om närings- och kulturpolitik, men också andra politikområden som regional utveckling, arbetsmarknad, besöksnäring, utbildning och landsbygdsolitik. Utredningen betonar också vikten av att andra berörda politikområden tar med ansvar för frågorna. Utredningen konstaterar vidare att det behövs mer och bättre rådgivning och utbildning kring upphovsrätt så att det blir tydligt hur utövare kan skydda sina verk, få rätt ersättning vid försäljning och insyn i hur deras verk används och genererar intäkter. Även ökad kunskap hos offentliga aktörer så att de erbjuder korrekta avtal. Utredningen kommer fram till att det behövs mer exportstöd riktat mot KKN. Dagens generella stödsystem för export fångar inte upp konstnärliga utövare i tillräckligt stor omfattning, här finns tillväxtpotential. Det är många av aktörerna inom KKN som inte fångas upp av allmänna trygghetssystem som SIG och A-kassa. Utredningen påpekar vikten av att detta åtgärdas. Utredningen pekar på värdet av KKN vid platsutveckling: "Fler människor och företagare kan tänkas vilja bo och verka på en plats där det finns verksamheter inom kulturella och kreativa branscher". Och konstaterar att "KKN bidrar till ett diversifierat näringsliv och sysselsättning, är mycket engagerade i sina arbeten, har betydligt högre utbildningsnivå än genomsnittet och genererar positiva sekundära värdeeffekter i lokalsamhället, exempelvis för att göra livsmiljön mer attraktiv, med fler sociala interaktioner ökat kulturellt deltagande, samt att medborgarnas känsla av stolthet för platsen kan bli starkare."

Ett problem är hur man definierar den Kulturella och Kreativa Näringar, utredningen gör ett försök men lyckas inte fullt ut. KKN är till stor del insprängda i andra branscher som till exempel designavdelningar eller inhouse-kommunikation. En förklaring som framkommer i utredningen är att staten inte gjort riktiga mätningar för branscherna, det saknas korrekta SNI-koder från Tillväxtverket. Utredningen föreslår att detta åtgärdas genom ett tydligt uppdrag.

Som helhet ser vi att utredningen har kommit fram till ett bra förslag genom omfattande dialoger med branschföreträdare och berörda organisationer.

Vår uppfattning är därför att vi bör tillstyrka strategin "Kreativa Sverige" utan något att tillägga.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De Kulturella och Kreativa näringarna har stor ekonomisk betydelse för Sverige. Enligt Tillväxtverkets statistik bidrog de 2017 med 2,9 procent av BNP. Befintlig statistik mäter dock varken ekonomiska effekter av digitala tjänster som distribuerar audiovisuella produkter eller tjänsteexport varför bidraget kan antas vara större. Trots det faller merparten av dessa företag ofta utanför statliga satsningar på innovation och tillväxt. Företag inom Kulturella och Kreativa näringar har ofta svårigheter med kapitalförsörjning, vägledning och lånemöjligheter för att utveckla idéer och innovationer.

Privat näringsverksamhet står för 92% av det ekonomiska förädlingsvärdet Kulturella och Kreativa Näringarna, kulturen är en del av näringslivet.

Covid 19 pandemin visade dock på en sårbarhet inom denna del av näringslivet, avsaknad av skyddsnät och kunskap om företagsformer blev synlig. Merparten av de företag som finns inom näringen är så kallade "Soloföretag", där man är ensam drivare av företaget utan anställda, majoriteten av dessa "Soloföretag" drivs i formen Enskild firma och hade under Pandemin svårt att få del av krisstödet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Strategin bidrar till en övergripande hållbar utveckling i samhället. För att tydliggöra på vilka sätt detta sker så finns det för vart och ett av de sex prioriterade områdena angivet vilket eller vilka av FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling (inom Agenda 2030) som det prioriterade området har kopplingar till.

Sex prioriterade områden:

1. Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan
2. Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd
3. Långsiktigt och snabbt på upphovsrättens marknad
4. Export, internationalisering och värdeskapande utomlands
5. Hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning för alla
6. Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom).

En stärkt lokal kultursektor gör också att fler väljer att spendera sin ledighet hemma istället för att resa.

Bedömning ur social dimension

Resultatet av ett väl fungerande Kulturellt och Kreativt näringsliv skapar Social hållbarhet då merparten av verksamheterna i branschen är kopplade till publik verksamhet och sociala kontakter. Kulturella delaktighet och att kunna ta till sig kultur är sociala politiska mål. Kultur är viktigt som det samhälls-kitt genom att det ger medborgarna gemensamma referenser och därigenom social sammanhållning.

Ärendet

Business Region Göteborg har tillsammans med Göteborg & Co och Kulturförvaltningen fått i uppdrag från Kulturdepartementet att svara på remissen gällande strategin "Kreativa Sverige". Remissvaret ska styrelsebehandlas.

Stadsledningskontoret är ansvariga för insamlingen av remissvaren och dessa skall vara Stadsledningskontoret tillhanda senast 11-11-2022.

Beskrivning av ärendet

Regeringen beslutade den 3 november 2021 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en samlad nationell strategi med syfte att under den kommande tioårsperioden främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet (dir. 2021:100). Utredaren fick i uppdrag att analysera och identifiera utvecklingsbehov inom sju utpekade områden av betydelse för att uppfylla målen för strategin, bland annat samverkan mellan relevanta aktörer, offentliga stödinsatser, kapitalförsörjning, offentliga stödinsatser, platsutveckling och synergier mellan

besöksnäringen. Utredaren fick även i uppdrag att identifiera eventuella ytterligare områden med påverkan på de kulturella och kreativa näringarna som är i behov av utveckling, ge förslag på aktörer som ska ansvara för uppföljning och göra en tydlig prioritering bland de förslag som lämnas.

Till utredningen kopplades 26 experter från en bred branschrepresentation. Utredningen har även haft möten och workshoppar med branschorganisationer, regioner, stiftelser, företag, akademin, fackförbund och statliga myndigheter, BRG har medverkat.

Utredningen överlämnade sitt slutbetänkande i augusti 2022.

BRG:s remissvar utgör en del av det samlade remissvaret från Göteborg Stad.

Sammanfattande bedömning

Om utredningen förslag skulle bli antaget skulle kreativa och kulturella näringar sektorn gynnas. Under pandemin framkom det hur sårbara dessa företag är och hur långt ifrån övriga företag denna bransch befinner sig.

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg AB

§ 135

Remiss från kulturdepartementet – Betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher SOU 2022:44 (bilaga 3)

Förelåg förslag till yttrande över remiss från kulturdepartementet om betänkandet Kreativa Sverige! SOU 2022:44 enligt bilaga till kallelsen.

Beslut

Kulturdepartementets betänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44), tillstyrks.

Paragrafen justeras omedelbart.

Dag som ovan

Sekreterare

Jan Persson

Ordförande

Jonas Ransgård

Justerande

Alice Vernersson

Göteborgs
Stad

Detta dokument är elektroniskt signerat.

Signed by: ALICE VERNERSSON

Date: 2022-11-10 14:37:49

BankID refno: c26d1690-3464-4dae-ab65-7fc041ab7d37

2e vice ordförande: Alice Vernersson

Signed by: Jan Olof Anders Persson

Date: 2022-11-10 12:53:30

BankID refno: 2232380b-d212-46ca-b642-98566aab84d5

Sekreterare: Jan Persson

Signed by: JONAS RANSGÅRD

Date: 2022-11-10 12:07:49

BankID refno: 6b5c52ce-ab93-4c94-8e5f-fb6fa1b1e934

Ordförande: Jonas Ransgård

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-11-01

Diarienummer 0370/22

Handläggare

Tasso Stafilidis

Telefon: 031-368 42 71

E-post: tasso.stafilidis@goteborg.com

Yttrande över remiss från Kulturdepartementet - Betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44)

Stadsledningskontorets diarienummer: 1018/22

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborg & Co AB:

1. Kulturdepartementets betänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44), tillstyrks.

Sammanfattning

Betänkandet omfattar den statliga politiken över en framtida tioårsperiod och innehåller huvudsakligen ett förslag till nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher.

Betänkandets huvudsakliga innehåll är att hantera en statlig grundstruktur för företag inom kulturella och kreativa branscher, med fastställande av nationell strategi, inrättande av ett nationellt samordningskontor, nya och tydligare uppdrag för främjandeaktörer samt en översyn av regler och stödsystem. Strategin omfattar statlig nivå, men är också tänkt att kunna inspirera och erbjuda vägledning för beslut om offentliga insatser inom alla samhällsnivåer, däribland regioner, kommuner och Sametinget.

Förslaget ger inga direkta konsekvenser för regioners, kommuners eller Sametingets kostnader. Emellertid kan vissa av de föreslagna statliga insatserna inom strategin riktas mot regioner, kommuner och Sametinget, exempelvis kring kunskapsuppbyggnad. Dessa aktörer kan därför få kostnader för administration och arbetstid, i den mån de vill ta del av insatserna, men samtidigt få tillgång till statliga medel för verksamhetsutveckling.

Förslaget förväntas ge ökade skatteintäkter i hela landet genom fler expansiva företag som omsätter mer pengar, och ger kringeffekter i den lokala ekonomin genom att exempelvis bidra till ökad kulturturism.

Betänkandet Kreativa Sverige! lyfter värdet av att statlig, regional och kommunal nivå i hela landet samverkar. Bolagen i kluster Turism, kultur och evenemang (TKE) bedömer att förslaget om den föreslagna statliga strategin går i linje med den utveckling som klustret vill se inom Göteborgs Stad. Målsättningar som berör företag inom kulturella och kreativa branscher återkommer bland annat inom Göteborgs Stads kulturprogram, näringslivsstrategiska program och i det nya destinationsutvecklingsprogrammet.

Bolagen i klustret Turism, kultur och evenemang har tillsammans berett betänkandet. Göteborg & Co har inhämtat synpunkter från Got Event, Liseberg och Göteborgs Stadsteater. Föreliggande yttrande utgör således ett samlat svar för bolagen i TKE-klustret.

Bolagen i kluster Turism, kultur och evenemang ser mycket positivt på utredningens bredd och omfattning och ställer sig positiva till betänkandet och föreslår att Göteborg & Co:s styrelse tillstyrker förslagen i betänkandet Kreativa Sverige!

Bedömning ur ekonomisk dimension

TKE-klustret ser positivt på effekterna ur den ekonomiska dimensionen och instämmer i de bedömningar som anges i utredningens betänkande och ser positivt på effekten av ökade skatteintäkter samt kringeffekter genom ökad kulturturism:

”Förslaget ger inga direkta konsekvenser för regioners, kommuners eller Sametingets kostnader. Emellertid kan vissa av de föreslagna statliga insatserna inom strategin riktas mot regioner, kommuner och Sametinget, exempelvis kring kunskapsuppbyggnad. Dessa aktörer kan därför få kostnader för administration och arbetstid, i den mån de vill ta del av insatserna, men samtidigt få tillgång till statliga medel för verksamhetsutveckling.

Förslaget förväntas ge ökade skatteintäkter i hela landet genom fler expansiva företag som omsätter mer pengar, och ger kringeffekter i den lokala ekonomin genom att exempelvis bidra till ökad kulturturism.”

Bedömning ur ekologisk dimension

TKE-klustret ser positivt på effekterna ur den ekologiska dimensionen och instämmer i de bedömningar som anges i utredningens betänkande om att förslagen bland annat underlättar för de kreativa företagen att ställa om till en miljömässig mer hållbar verksamhet och produktion:

”Strategins förslag för att långsiktigt främja en hållbar utveckling för företagen i de kulturella och kreativa branscherna är utformad på ett sätt så att de bidrar till att uppfylla miljöpolitiska mål och en övergripande hållbar utveckling där de kulturella och kreativa företagen ses som en självklar del i att bidra till det större omställningsarbete som nu sker globalt och på EU-nivå. Strategins sex prioriterade områden anger vilka globala mål inom Agenda 2030 som strategin bidrar till. Förslagen ligger också i linje med det gemensamma arbetet inom EU om den gröna given som syftar till att göra EU klimatneutralt till 2050 där programmet Kreativa Europa och initiativet New European Bauhaus kopplar företag inom kulturella och kreativa branscher som ett sätt att nå hållbar utveckling och nå målen för grön omställning.

Ett av strategins prioriterade områden inom den kommande tioårsperioden syftar till insatser som fortsatt möjliggör och underlättar för företagen att ställa om till en mer

miljömässigt mer hållbar verksamhet och produktion på områden som energiförbrukning, materialval, återbruk, transporter och minskad användning av vatten och som en del av omställningen till en cirkulär ekonomi. Detta är insatser och åtgärder som bidrar till att på sikt minska klimatavtrycket.

Samtidigt innebär den utökade datorkraft som kommer att krävas för att driva nya tekniska innovationer av vikt för utvecklingen av kulturella och kreativa branscher som blockkedjelösningar, metaverse och NFT:s (Non Fungible Tokens) en klimatpåverkan och ökat utsläpp av globala växthusgaser.”

Bedömning ur social dimension

Bolagen i TKE-klustret ser många positiva effekter ur den social dimensionen och instämmer i de bedömningar som anges i utredningens betänkande vad gäller konsekvenser ur den sociala dimensionen vad gäller jämställdhet, integration, hållbar arbetsmarknad, inkludering och deltagande:

”Den del i förslaget som rör en hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning syftar till att bredda och bygga upp basen av talanger för en långsiktig och konkurrenskraftig utveckling av kulturella och kreativa branscher och där potentialen i inkludering och mångfald utnyttjas. Strategin bidrar på så sätt till en jämnare fördelning av kvinnor och män, flickor och pojkar samt människor med annan könstillhörighet inom kulturella och kreativa branscher.

Den del i förslaget som syftar till stärkta förutsättningar på det upphovsrättsliga området, möjliggör en jämn fördelning av makt och inflytande och ekonomisk jämställdhet.

De delar av förslaget som handlar om en hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning samt platsutveckling påverkar genom att de möjliggör att fler av Sveriges nya invånare blir delaktiga i samhället. Strategin syftar i dessa delar till att tillgodose behovet av att öka mångfalden av utövare inom kulturella och kreativa näringar och att stärka platsens attraktivitet genom kulturella och kreativa verksamheter. Syftet är främst att bredda och bygga upp basen av talanger för en långsiktig och konkurrenskraftig utveckling av kulturella och kreativa branscher och att utveckla platser och orter på ett sätt som lockar till boende och verksamheter. Vi bedömer att detta även bidrar till att öppna upp och gör kulturella och kreativa verksamheter tillgängligt för flera samhällsgrupper och skapar möjligheter till social inkludering på flera platser i landet.

Nyligen gjorda kartläggningar visar att andelen företagare med utländsk bakgrund inom kulturella och kreativa branscher är drygt tio procent (jämfört med femton procent för samtliga företag och andelen företagsledare har under perioden 2015–2019 ökat med 3 procentenheter.

Genom att genomföra insatserna som syftar till att stärka företagandet inom kulturella och kreativa branscher, skapas indirekt effekter av betydelse för det omgivande samhället, kulturutövande, kulturskapande eller allas möjlighet att delta i kulturlivet, ett levande kulturarv och lokala kulturmiljöer, tillgången till utbildning eller utbudet av utbildningar, möjlighet att försörja sig samt tillgänglighet till regioner och offentliga platser.”

Bilagor

1. Länk till betänkandet på regeringens hemsida:
[SOU 2022:44, Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher.](#)

Ärendet

Kommunstyrelsen har den 23 september 2022 översänt betänkandet Kreativa Sverige! på remiss till styrelsen för Göteborg & Co. Yttrande ska lämnas senast den 11 november 2022. Övriga remissinstanser inom staden är Kulturnämnden och Business Region Göteborg.

Beskrivning av ärendet

Regeringen beslutade den 3 november 2021 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en samlad nationell strategi med syfte att under den kommande tioårsperioden främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet (dir. 2021:100).

Utredaren fick i uppdrag att analysera och identifiera utvecklingsbehov inom sju utpekade områden av betydelse för att uppfylla målen för strategin, bland annat samverka mellan relevanta aktörer, offentliga stödinsatser, kapitalförsörjning, platsutveckling och synergier med besöksnäringen. Utredaren fick även i uppdrag att identifiera eventuella ytterligare områden med påverkan på de kulturella och kreativa näringarna som är i behov av utveckling, ge förslag på aktörer som ska ansvara för uppföljning och göra en tydlig prioritering bland de förslag som lämnas.

Utredningen har antagit namnet Kreativa Sverige! (Ku 2021:03). Nytt tilläggsdirektiv förlängde utredningstiden till den 5 augusti 2022 (dir. 2022:21). Visionen för Kreativa Sverige! har företagen i centrum. De kulturella och kreativa branscherna utgör en självklar del av svensk ekonomi med resilienta företag i ett dynamiskt kultur- och näringsliv som fortsätter att producera innehåll i världsklass, skapar jobb, och bidrar till kulturell, social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i hela Sverige och resten av världen.

En tiondel av Sveriges alla företag finns i de kulturella och kreativa branscherna, och de sysselsätter cirka 190 000 personer. De har under flera år haft en hög och ihållande tillväxt; deras samlade förädlingsvärde ökade med 11 procent 2010–2016 medan antalet företag i branscherna ökade med 13 procent. Kulturella och kreativa privata företag och företagare är viktiga även för kulturlivet, bland annat för att kulturlivet till största delen utgörs av sådana företag.

Den nationella strategins utgångspunkter är flera. Kulturella och kreativa branscher bidrar till att nå flera och olika politiska mål. Det finns olika drivkrafter och skilda behov hos företagen inom de kulturella och kreativa branscherna. Det statliga främjandet för företag inom kulturella och kreativa branscher behöver anpassas. Det finns större hinder för företag inom kulturella och kreativa branscher än för genomsnittet företag och det finns också behov av att öka kunskapen om kulturella och kreativa branschers effekter, både hos aktörerna och statliga aktörer. Det finns också en annan logik kring exportmognad hos företag inom kulturella och kreativa branscher än för genomsnittet företag. Det råder

större vilja hos företag inom kulturella och kreativa branscher för tillväxt/expansion än för genomsnittet företag. Bättre designade statliga främjandeinsatser skulle öka den kulturella hållbarheten i samhället på sikt.

Betänkandet bedömer att det finns stor potential för en hållbar samhällsutveckling genom att stödja företag inom kulturella och kreativa branscher till ökad tillväxt och kulturell produktion. Men för att den ska kunna infrias med god effekt menar betänkandet att staten behöver undanröja en rad hinder som dessa företag möter och som i hög grad kräver specifikt anpassade lösningar inom kultur-, närings- och exportfrämjande. Betänkandet pekar på att både politik och företag behöver förhålla sig till en hög förändringstakt, inte minst gällande konkurrenskraften i en global kontext. Betänkandets förslag till strategi ger förslag på operativ politisk riktning på statlig nivå genom hänsyn till olika politikområden, omvärldsförändringar, och att kulturella och kreativa branscher är en outnyttjad potential. De offentliga systemen bör gå i takt med tvärpolitiska ansvar som ger synergier med möjligheter för att uppnå näringspolitiska och utrikespolitiska mål ihop med kulturpolitiska mål och insatser samt grön omställning och social hållbarhet.

Strategin skär främst över tre områden: kultur- och mediepolitik, närings- och exportpolitik samt regional utvecklingspolitik. Betänkandet Kreativa Sverige! omfattar politikområden på statlig nivå. Avstämningar under betänkandes framtagande har skett med regioner men inte kommuner.

Förslaget är att genomförandet under tio år ska ske fokuserat i sex prioriterade strategiska områden, med målsättningar per område för vad som ska uppnås och följas upp. Inom respektive prioritering beskrivs behov av utveckling för företag i olika företagsgrupper och av ett utvecklat främjande. Till strategin finns en bilaga med förslag på insatser under varje strategisk prioritering. De sex strategiska områdena är:

1. Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan
2. Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd
3. Långsiktigt och snabbt på upphovsrättens marknad
4. Export, internationalisering och värdeskapande utomlands
5. Hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning för alla
6. Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom).

De sex prioriteringarna återspeglar och balanserar olika behov av utveckling som företrädare för kulturella och kreativa branscher, Sveriges regioner och Sametinget har uttalat är angelägna för området. Prioriteringarna är formade med hänsyn till megatrender och aktuell utveckling i omvärlden; till exempel effekterna av klimatförändringarna, fortsatt framväxt av ett kunskapsamhälle, teknologisk utveckling, effekterna av ett nytt säkerhetspolitiskt läge och återstarten efter covid-19-pandemin. Prioriteringarna ligger även väl i linje med EU:s motsvarande strategi för kulturella och kreativa branscher från år 2022.

Den strategiska prioriteringen Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan är central i betänkandet och genomförandet av den är en grundförutsättning för att kunna genomföra övriga prioriteringar i strategin. Närings-, kultur- och

utrikesdepartementen är särskilt berörda, men även finans-, justitie- och infrastrukturdepartementen eftersom det finns betydande strategisk påverkan för Sverige i frågor om samhällsbyggnad, immaterialrätt och digitalisering. Regeringen har avgränsat utredningens arbete från att föreslå författningsändringar och från att analysera skattefrågor. I yttrandet över remissen ingår inte att lämna synpunkter på frågor som rör skatt.

Beredning av ärendet

Göteborg & Co har i ärendet inhämtat synpunkter från dotterbolagen i kluster Turism, kultur och evenemang (TKE); Liseberg AB, Göteborgs Stadsteater AB samt Got Event AB. Föreliggande yttrande utgör ett samlat svar för bolagen i TKE-klustret. Någon dialog med aktörer inom de konstnärliga och kreativa näringarna har inte hållits.

Bolagets bedömning

Bolagen i kluster Turism, kultur och evenemang ser mycket positivt på utredningens bredd och omfattning och ställer sig positiva till att tillstyrka förslagen i betänkandet.

Betänkandets två övergripande mål i strategin är: att staten ska forma ett mer ändamålsenligt och effektivt främjande av företag i de kulturella och kreativa branscherna där olika statliga system går i takt och synergier uppstår i statens arbete, samt att staten ska stimulera en långsiktigt hållbar utveckling av företag i de kulturella och kreativa branscherna i hela Sverige.

Bolagen i TKE-klustret bedömer att dessa två övergripande mål förstärker det arbete som pågår i Göteborgs Stad inom exempelvis det kommande Destinationsutvecklingsprogrammet och Handlingsplanen för kulturprogrammet, det befintliga Näringslivsstrategiska programmet samt i det arbete som pågår på regional nivå inom VGR.

Om utredningsbetänkandets förslag genomförs är det TKE-klustrets bedömning att detta även kommer att få positiva effekter på såväl regional som lokal nivå.

Bolagen i klustret Turism, kultur och evenemang – Göteborg & Co AB, Got Event AB, Liseberg AB och Göteborgs Stadsteater AB – tillstyrker analyserna, beskrivningarna och förslagen i betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44).

Peter Grönberg, VD

Diarienummer: 1018/22

Kulturdepartementets diarienummer: Ku2022/01357

Datum 2022-12-14

Kulturdepartementet

Yttrande över Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44)

Göteborgs Stad ser positivt på betänkandet och dess förslag till nationell strategi. Utredningen har efter dialog med branschen och berörda organisationer presenterat en strategi som på sikt kan ge företag inom de kulturella och kreativa näringarna förbättrade förutsättningar.

Det är viktigt att statens främjande insatser anpassas till de kulturella och kreativa näringarna, men även tar hänsyn till hur behov och förutsättningar varierar mellan olika företag inom branschen. Företagens behov är inte homogena utan skiljer sig åt beroende på exempelvis verksamhetens storlek och inriktning. Inom många mindre kulturella och kreativa företag saknas baskunskaper i exempelvis företagande, vilket är ett område där det kan behövas strukturellt stöd. Göteborgs Stad noterar även att kulturella och kreativa branscher saknar huvudgruppering i systemet för näringsgrensindelning (SNI). En sådan indelning hade varit önskvärd då det skulle medföra ökade möjligheter till statistikuttag och mätning och kunnat främja branschens utveckling. Det statliga främjandet behöver vidare följa med den snabba förändringstakt som råder för att ge företagen goda förutsättningar att utvecklas och vara internationellt konkurrenskraftiga.

Strategin är i första hand avsedd att användas av statliga aktörer och organisationer som har en roll i genomförandet men kan även inspirera och erbjuda vägledning för beslut inom exempelvis kommunerna. Strategin omfattar främst tre politikområden: kultur- och mediepolitik, närings- och exportpolitik samt regional utvecklingspolitik och det kan vara en avgörande framgångsfaktor att fler departement bär ansvar och arbetar för strategins utveckling under de kommande 10 åren. Det är även viktigt att framåt tydliggöra kopplingen mellan de insatser som föreslås på statlig nivå och arbetet på regional och kommunal nivå.

Den föreslagna nationella strategin kan stödja det arbete som idag pågår inom Göteborgs Stad. Strategin ligger väl i linje med ett antal av stadens styrande dokument, exempelvis det näringslivstrategiska programmet, kulturprogrammet samt program för besöksnäringens utveckling och kan även kopplas till det arbete som pågår på regional nivå inom Västra Götalandsregionen.

Sammanfattningsvis bedömer Göteborgs Stad att den nationella strategin kan bidra till att stärka förutsättningarna för företag inom de kulturella och kreativa näringarna och kan skapa positiva effekter på såväl nationell, regional och lokal nivå.

För Göteborgs Stads kommunstyrelse